

۱۱

معرفی مستندهای جشنواره فیلم‌های ورزشی

۱۲

طغیان دوباره میمون‌های خشمگین

۱۱

گزارش جام جم از دیدگاه‌های متفاوت درباره نخستین ساخته پولاد کیمیایی

یک کیمیایی کم‌رنگ

یادداشت:
علیرضا رأفتی
نویسنده

مردم کجای سالن نشسته‌اند؟

به جای آسانسور پله برقی را انتخاب می‌کنم. به همان دلیل که به جای تاکسی، اتوبوس را انتخاب می‌کنم. خاصه وقتی می‌خواهی چیزهایی دستگیرت شود از مردم که برای مردم بنویسی. از میان موبایل فروشی‌ها و فروشگاه‌های لوازم جانبی موبایل «چارسو» بالا می‌آیم تا به پردیس سینمایی، محل برگزاری جشنواره سینما حقیقت برسم. غم انگیزترین صحنه‌ای که در یک رویداد فرهنگی و هنری می‌توان دید این است که همه حاضرین رویداد اهالی همان هنر باشند. غم انگیز است که در مراسم رونمایی یک کتاب شعر بفهمی همه حاضرین جلسه شاعرند! دلسرد کننده است این که ببینی همه مخاطبین جشنواره مستند، یا مستندسازند یا دانشجوی رشته‌ای مرتبط. این که فیلم مستند جایگاهی بین خواص پیدا کند و نتواند در سینماهایی که عوام مردم در صف گیشه‌اش می‌ایستند روی پرده برود، ناراحت کننده است. این که بیشترین گیشه در یک سال اخیر سینمای مستند تعلق دارد به فیلم «میدان جوانان سابق» با کمتر از ۴ میلیون تومان فروش بلیت! اما این که در جشنواره حقیقت، فیلم مستند را از پستوی خواص بیرون می‌آورند و جایی نمایش می‌دهند که پاخور خرید و وقت‌گذرانی کف جامعه است، جای خوشحالی دارد. استقبال از جشنواره چشمگیر است. حتی امسال که برخلاف سال‌های قبل سئانس‌های اکران برای مردم عادی بلیتی است و باید بهای بلیت فیلم را بپردازند. این که مردم یک جامعه حاضرند کنار خرج سیب‌زمینی سرخ کرده چهارراه حافظ، برای یک اثر سینمای مستند پول بپردازند، اتفاق خوشحال کننده‌ای است.

اما این هراس غم‌انگیز که در هر رویداد فرهنگی و هنری سراغم می‌آید، اینجا هم با من است. مثلا در سالن اکران فیلم «قصری با دیوارهای قرمز»، حین نمایش فیلم، وقتی شخصیت داستان که خودش کارگردانی قدیمی است به تصویربردار می‌گوید: «به دانشجوهایم گفته بودم خط فرضی پلاستیکی آمده که نمی‌شکند!» و ناگهان همه سالن می‌زنند زیر خنده، آن هراس غم‌انگیز یقه‌ام می‌کند. یعنی همه اینها می‌دانند شکست خط فرضی چیست؟ یعنی همه اینها به طور حرفه‌ای از سینما سر در می‌آورند؟ یعنی همه اینها یا مستندسازند یا دانشجوی رشته‌ای مرتبط؟ یعنی آنهایی که پای این فیلم پول داده‌اند مردمی عادی که در چهارراه حافظ سیب‌زمینی سرخ کرده می‌خورند نیستند؟

اما من هنوز فکر می‌کنم روزی که سینمای مستند مثل تئاتر خیابانی میان عوام مردم گسترش پیدا کند، روزی که وقتی به یک راننده تاکسی می‌گویی «مستند»، فقط ذهنش به مستندهای حیات وحش تلویزیون نرود، حتما اتفاق بزرگی در جامعه افتاده است. اینجا در ستون «در حقیقت» روی صندلی‌های جشنواره حقیقت می‌نشینیم و عوامانه از مستند و از رابطه مردم با جشنواره حرف می‌زنیم.

لاغر مردنی!

بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای سال ۹۹ کمتر از ۱۹ هزار میلیارد تومان خواهد بود یعنی حتی ۱۳ میلیارد تومان کمتر از آنچه ما در جام جم گمانه‌زنی و محاسبه کرده بودیم

اثری از پیتر هور، نقاش فرانسوی قرن ۱۹ با عنوان «اسکلت زنده»

۱۰

کاهش بودجه فرهنگ و معافیت مالیاتی هنرمندان در حاشیه جلسه هیات دولت

گلایه‌های آقای وزیر در میدان پاستور

ترکش‌های بودجه‌ای هنوز که هنوز است دارند حاشیه درست می‌کنند. خیلی از صفحات رسانه‌ای را اگر ورق بزنید از این قاعده مستثنا نیستند. در صفحات امروز هم صابر محمدی در گزارش صفحه ۱۰ خودش اشاره‌ای داشته به وضعیت بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و آن را حسابی کالبد شکافی کرده. حالا سوای گزارش محمدی اما جالب است بدانید که وزیر ارشاد هم حسابی از عددی که به وزاتخانه تحت مسؤولیت او اختصاص داده‌اند شاکی است.

آنطور که خبرگزاری ایلنا گزارش داده، سیدعباس صالحی روز گذشته در حاشیه جلسه هیات دولت در میدان پاستور تهران با انتقاد از وضعیت بودجه گفته: «شرایط بودجه حوزه فرهنگ در سال‌های مختلف وضعیت رضایت‌بخشی ندارد؛ پایه حوزه فرهنگ با یک مبنای پایینی بسته شده و با این مبنای پایین طبعا جلو آمده است. در شرایط سخت هم این فشار بر حوزه فرهنگ بیشتر خودش را نشان می‌دهد. امسال هم در مجموع از فضای بودجه همه مطلع هستید شرایط درآمدی فشار زیادی روی بودجه بخش‌های مختلف آورده و به تبع، فشارها خودش را در حوزه فعالیت بیشتر نشان می‌دهد.»

وزیر محجوب ارشاد در ادامه بودجه فرهنگ و ورزش را با هم جمع زده و اعلام کرده که بودجه کل حوزه فرهنگ با ورزش و تربیت بدنی ۲/۵ درصد از کل بودجه عمومی بوده که الان این بودجه هم کمتر شده و طبعا فشارهای مضاعفی بر بودجه فرهنگ آمده است.

از وزیر پرسیده‌اند که برای حل این مشکل چه کرده که جناب صالحی هم پاسخ داده که ما گفت‌وگوهایمان را در فضای دولت و مجلس فراوان داشتیم؛ شرایط را درک می‌کنیم اما علی‌القاعده این موارد کار در فضای فرهنگ را سخت‌تر می‌کند.

حاشیه جلسه هیات دولت اما به پرسش و پاسخ‌های دیگری از وزیر هم کشیده شده. دکتر صالحی در پاسخ به این سوال که آیا پیشنهاد عدم پرداخت مالیات از سوی هنرمندان از سوی وزارت ارشاد مطرح شده است، چنین پاسخ دیپلماتیکی داده: «بحثی که در حوزه بودجه مطرح شده را باید به عنوان دو بحث جدا از هم پیش ببریم؛ یک بحث قانون مالیات است که مجلس تصویب کرده و اصلاح این قانون البته در فضای وزارت اقتصاد است که بعدا مسیر خود را طی می‌کند. در مسیر بودجه یک تبصره‌ای آمده بود که این تبصره می‌توانست برای اهالی وسیعی از خانواده فرهنگ و هنر خیلی خطرناک باشد. شما می‌دانید که در بودجه ۹۹ کارمندان با دریافتی زیر سه میلیون تومان از پرداخت مالیات معاف هستند.»

وزیر در ادامه دست روی بعضی واقعیت‌های جالب گذاشته و گفته: «بخش وسیعی از اهالی فرهنگ و هنر شامل چندصد هزار اهالی فرهنگ و هنر که داریم؛ ۴۰۰۰ ناشر فعال و چند هزار موسسه قرآنی و همچنین بخش قابل توجهی از هنرمندان و اصحاب رسانه شامل چند صدهزار هستند؛ برآورد ما این است که درآمد آنها براساس پیمایشی که داشتیم در سال متوسط و میانگین ۲/۵ میلیون تومان است در حالی که میانگین حقوق کارمندان بالای سه میلیون تومان است.»

آقای وزیر در ادامه به بیان پیشنهادی که در بودجه آمده اشاره کرده: «آن چیزی که در بودجه آمده بود و به نظر قابل دفاع نیست، این است که ۵۰ درصد تمام این نوع معافیت‌ها لغو می‌شود و قابل دفاع نیست و بسیاری از اصحاب هنر گرفتار مساله می‌شوند. جای این پیشنهادات انقلابی در فضای بودجه نیست و بودجه باید در مسیر اصلاح مالیاتی پیش برود. این اتفاق می‌تواند تاثیر وسیعی داشته باشد. لذا گفت‌وگوهای وسیعی شد و دوستان متقاعد شدند جای این بحث در بودجه نیست.»

خلاصه که تا اطلاع ثانوی این بحث معافیت مالیاتی هنرمندان و فرهنگی‌ها برقرار است.

از نمایشگاه کتاب دفاع مقدس چه خبر؟

چند سالی است نمایشگاه کتاب دفاع مقدس به طور تخصصی در حال برگزاری است. حالا هم رئیس سازمان حفظ و آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه و بسیج در قالب یک نشست خبری به بیان جزئیات دهمین دوره این نمایشگاه پرداخته که قرار است در بندرعباس برگزار شود.

به گزارش جام جم، سردار احمد حق‌طلب در این نشست خبری که روز گذشته در محل موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی برگزار شد درباره برگزاری این نمایشگاه در جایی غیر از تهران گفت: «چند دوره ابتدایی این نمایشگاه در استان تهران برگزار شد که بعد به این نتیجه رسیدیم بهتر است مردم سایر استان‌ها نیز از امکانات و مزایای آن برخوردار شوند. در طول سال‌های گذشته کنگره و یادمان شهدای دفاع مقدس را در استان‌های مختلف بهانه‌ای برای برگزاری نمایشگاه کتاب دفاع مقدس در آن استان قرار داده‌ایم. دهمین دوره این نمایشگاه هم همزمان با برپایی کنگره ۱۵۰۰ شهید استان هرمزگان از ۲۳ تا ۲۹ آذرماه در این استان و در محل مصلای بزرگ بندرعباس برگزار خواهد شد.»

حق‌طلب درباره برگزاری تخصصی این نمایشگاه هم اضافه کرده که برگزاری نمایشگاه تخصصی به ناشران و مولفان کمک می‌کند تا با شوق و اشتیاق بیشتری در این فضا فعالیت کنند. از طرف دیگر، امکاناتی را برای مردم شهر بندرعباس و استان هرمزگان به‌وجود می‌آورد تا از این فضا بهره‌مند شوند. فضای مناسب نمایشگاهی و تخفیف ناشران و یارانه‌ای که ارشاد می‌دهد از تسهیلاتی است که کمتر مردم هرمزگان از آن بهره‌مند هستند و نمایشگاه کتاب در این استان این مزایا را برای‌شان فراهم می‌کند.

اگر طالب شنیدن تعداد و نحوه حضور ناشران در این نمایشگاه هستید هم باید خدمت‌تان عرض کنیم طبق گفته جناب حق‌طلب، در این نمایشگاه قریب به صد ناشر شرکت می‌کنند و ۹۰۰ عنوان کتاب در نمایشگاه عرضه خواهند کرد. بخشی از این کتاب‌ها اواخر سال گذشته و اوایل امسال منتشر شده که برنامه‌های رونمایی از این کتاب‌ها در نمایشگاه برگزار می‌شود. نشست‌های تخصصی‌ای نیز در حوزه دفاع مقدس در حاشیه نمایشگاه خواهیم داشت، برنامه‌های جنبی را نیز برای کودکان و نوجوانان درنظر گرفته‌ایم. برنامه‌هایی مانند شب خاطره و شب شعر نیز در حاشیه نمایشگاه در استان هرمزگان برگزار خواهد شد.

سردار احمد حق‌طلب درباره برنامه‌های جنبی نمایشگاه کتاب دفاع مقدس هم اشاراتی داشت و گفت: چگونگی رسیدن به فرمایش مقام معظم رهبری در رابطه با صد برابر کردن تولید کتاب دفاع مقدس، همچنین نهضت ترجمه آثار دفاع مقدس که مقام معظم رهبری نیز به آن توجه داشته‌اند، در این نمایشگاه مورد بررسی کارشناسی قرار خواهد گرفت.

نکته جالب توجه دیگر این‌که طبق اظهارات حق‌طلب، قرار بوده این نمایشگاه ملی پس از چند دوره به نمایشگاه بین‌المللی تبدیل شود و کشورهایی که سابقه مبارزه با استکبار جهانی دارند مانند ویتنام هم در این نمایشگاه حضور داشته باشند، اما ظاهرا تولیدات و ترجمه‌های کتاب‌های دفاع مقدس در حدی نبوده که دوستان بتوانند این موضوع را محقق کنند.

رئیس سازمان حفظ و نشر آثار و ارزش‌های دفاع مقدس در این نشست اشاراتی هم به ممیزی کتاب‌های دفاع مقدس داشته و گفته: «ما تا الان مشکلی برای ممیزی کتاب‌های دفاع مقدس نداشته‌ایم. هم وزارت ارشاد با روال و ضوابطی که دارد و هم با اختیاراتی که مجموعه‌هایی مثل سپاه، ارتش و سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس دارند این کتاب‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهند تا مطالبی در وهن دفاع مقدس نباشد یا مطالبی که باعث ایجاد اختلاف بین نیروهای مسلح شود.»

پشت صحنه

لوک خوش‌شانس در تحریریه

ستون امروز یک پیش‌نیاز پیشنهادی دارد؛ اگر راه دست یا بهتر بگویم راه گوشتان بود، آهنگ فیلم سرنوشت شگفت‌انگیز املی پولن (ژان پیر ژونه) ساخته یان تیرسن را بشنوید و باقی مطلب را بخوانید. به نظرم با حال و هوای این آخر هفته و بی‌مزه‌پرانی‌های پیش‌رو هماهنگ است. اگر هم که دوست ندارید و احتمالا این آهنگ در دسترس نبود، هیچ اشکالی ندارد و آثار دیگری چون بی‌تو موندن لحظه جبر منه و بزنم به تخته هم پذیرفته می‌شود. مهم شادی دل و خاطر شماست تا شاید خواندن این سطور ساکت را با همراهی موسیقی تاب بیاورید.

آخر هفته‌ها کمی شبیه هم است، در روزنامه‌نگاری و به‌ویژه فضای تحریریه گاهی این شباهت‌ها بیشتر هم می‌شود. در تحریریه جام‌جم که گاهی این همسانی‌ها از حد می‌گذرد و به مرحله بامزگی می‌رسد و با موتیف‌ها و عناصر کلیشه‌ای و تکراری بامزه‌ای در هر چهارشنبه روبه‌روییم. مثلا کیکاووس خان زیاری که از پیشکسوت‌های جوان مطبوعات و رسانه است بعد از تهیه و ترجمه و تحریر مطالب بکر در حوزه سینمای جهان و طی مراحل صفحه‌بندی با همکاران خوب و خوش‌ذوق بخش فنی، به لحاظ موسیقایی سری به سرزمین هفتاد و دو ملت می‌زند و «درافشان کرد از شادی فلک چون دیده مجنون/ برآمد چون زخاور طلعت خور چون رخ لیلا» گویان «ویکند» خوبی را برای ما آرزو می‌کند و رهسپار رستوران برای صرف ناهار می‌شود و از آن‌طرف هم می‌رود تا شنبه.

به‌تازگی علی‌آقای مظاهری، همکار بازگشته سالیان دور جام‌جم را هم داریم که سهم بسزایی در شباهت آخر هفته‌های ما در تحریریه دارد. تق‌تق کفش‌های لوک خوش‌شانسی‌اش موقعی که در تدارک برای بوق اشغالی داغ و پرهیجان به این‌سو و آن‌سو می‌رود، خودش حکایتی بس کلیشه‌ای اما سینمایی و انیمیشنی است، به‌خصوص وقتی کمی آن‌سوتر ما و به وقت آنتراکت بین کاری، کفش‌های لوکی‌اش را روی کیس رایانه رها می‌کند و می‌نشیند به تماشای پویانمایی‌ها و انیمه‌های سرزمین تابان.

ضمن آرزوی حفظ این گنجینه‌های جام‌جم و امتداد تماشای حظ‌آلود آنها، در صفحه پیش‌رو هم رفته‌ایم سراغ غرغرهای وزیر محترم ارشاد درباره بودجه و معافیت مالیاتی هنرمندان و هم سراغی گرفتیم از برنامه‌های نمایشگاه کتاب دفاع مقدس.

در صفحه ۱۰ هم دوستان همین بحث داغ بودجه وزارت ارشاد را مفصل‌تر مورد مداقه و «باریک» بینی قرار داده‌اند.

در صفحه ۱۱ هم همکاران سراغی از فیلم معکوس پولاد کیمیایی گرفته‌اند تا ببینند پسر نشان از پدر دارد یا نه.

و بالاخره کیکاووس زیاری را در صفحه ۱۲ داریم که دور از جان شما، آدم‌ها را ول کرده و رفته سراغ میمون‌ها! ظاهرا باز هم فیلم دیگری از سری فیلم‌های سیاره میمون‌ها در راه است.